

Danmarks grænseområder er en vis tradition for at arbejde på tværs af landegrænserne.

Denne udvikling har aktualiseret spørgsmålet om disse grænsependleres adgang til danskundervisning efter danskuddannelsesloven. Skønt flere af grænsependlerne formentlig har kendskab til dansk – typisk på grund af en opvækst i et grænseområde til Danmark – må det antages, at der er andre, som kan have behov for at modtage danskundervisning, hvis de skal kunne arbejde her i landet bedst muligt.

Dertil kommer, at Integrationsministeriet – foranlediget af en konkret sag rejst af Statsforvaltningen Syddanmark i 2008 – har overvejet spørgsmålet om EU-grænsependleres ret til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven på baggrund af reglerne i Rådets forordning 1612/68/EØF af 15. oktober 1968.

Det følger af artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning 1612/68/EØF af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet, at en vandrende arbejdstager nyder samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere.

Det følger af EF-Domstolens praksis, at der ved »en vandrende arbejdstager« ikke alene forstås en EU-borger, der er statsborger i ét EU-land og bor og arbejder i et andet, men tillige en EU-borger, der arbejder i et andet EU-land uden at bo der.

Bestemmelsen i forordningens artikel 7, stk. 2, finder derfor også anvendelse for arbejdstagere, der er EU-grænsependlere.

EF-Domstolen har flere gange udtalt sig om, hvad der nærmere ligger i begrebet en »social fordel«. I sin dom i sag 157/84, Frascogna, Sml. 1985, s. 1739, præmis 20, har Domstolen udtalt, at begrebet social fordel omfatter rettigheder, »det være sig med eller uden tilknytning til en arbejdskontrakt, som tilkommer enhver indenlandsk arbejdstager, i det væsentligste på grund af hans objektive status som arbejdstager, eller allerede fordi han har bopæl på det nationale område, og hvis udstrækning til også at gælde arbejdstagere med statsborgerskab i andre medlemsstater må antages at kunne fremme disses mobilitet inden for Fællesskabet«.

Det er Integrationsministeriets vurdering, at danskuddannelse kan anses for at være en social fordel. Integrationsministeriet har herved lagt vægt på, at det af danskuddannelseslovens § 1, stk. 2, fremgår, at danskuddannelsen skal bidrage til, at voksne udlændinge så hurtigt som muligt efter at have fået opholdstilladelse i Danmark tilegner sig færdigheder i at forstå og anvende det danske sprog og opnå kendskab til det danske arbejdsmarked, så de herved får mulighed for at komme i beskæftigelse og bliver i stand til at forsøge

sig selv. Derved vil en udstrækning af danskuddannelseslovens anvendelsesområde til også at omfatte vandrende arbejdstagere med statsborgerskab i andre medlemsstater kunne fremme de pågældendes mobilitet inden for Fællesskabet, og det må derfor antages, at vandrende arbejdstagere med bopæl i udlandet har krav på tilbud om danskuddannelse i henhold til artikel 7, stk. 2 i forordningen.

På den baggrund foreslås det, at der indsættes en bestemmelse i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., hvorefter statsborgere i EU/EØS-lande og schweiziske statsborgere, der arbejder her i landet uden at bo her, har ret til danskuddannelse svarende til den, som udlændinge, der har opholdstilladelse og er folkeregistreret i en kommune i Danmark, er berettiget til.

Det betyder, at typisk tyskere og svenskere, der arbejder i Danmark uden at bo her, får ret til danskuddannelse i Danmark i henhold til danskuddannelsesloven.

For så vidt angår selvstændige erhvervsdrivende bemærkes det, at det følger af EF-Domstolens praksis, at disse i vid udstrækning direkte af EF-traktatens artikel 43 kan udlede rettigheder svarende til dem, der tilkommer arbejdstagere i medfør af forordning 1612/68, jf. således EF-Domstolens dom i sag C-337/97, Meeusen, Sml. 1999, s. I-03289, præmis 26ff. Det må derfor antages, at også EU/EØS-borgere og schweizere, der bor i udlandet, men etablerer selvstændig virksomhed her i medfør af EF-Traktatens artikel 43, har krav på tilbud om danskuddannelse.

Da der er tale om udlændinge uden bopæl i Danmark, foreslås det, at danskuddannelsen, hvis vedkommende er arbejdstager, tilbydes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældendes arbejdssted ligger, og hvis vedkommende er selvstændig, tilbydes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende har etableret selvstændig erhvervsvirksomhed.

Der henvises til *lovforslagets § 1, nr. 1*.

Integrationsministeriet har i et informationsbrev af 29. januar 2009 orienteret kommunalbestyrelser og udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge om, at statsborgere i EU/EØS-lande og schweiziske statsborgere, der arbejder her i landet uden at bo her, har ret til danskuddannelse svarende til den, som udlændinge, der har opholdstilladelse og er folkeregistreret i en kommune i Danmark, er berettiget til. Eventuelle berettigede erstatningskrav, som rejses af EU-grænsependlere, som hidtil selv har afholdt udgifter til danskuddannelse, vil blive dækket.